

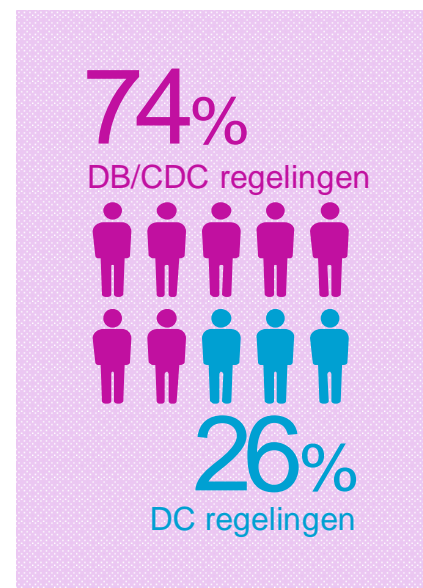
De toekomst van pensioenen in Nederland

Onderzoeksresultaten

Juni 2017

Over het onderzoek

- Nederland staat vermoedelijk aan de vooravond van een ingrijpende herziening van het pensioenstelsel
- De wijzigingen zullen gevolgen hebben voor werknemers, maar ook voor werkgevers
- Er hebben 68 werkgevers met in totaal 320.000 werknemers deelgenomen aan het onderzoek
- In het onderzoek is gevraagd naar de visie van de werkgevers op de huidige situatie van het Nederlandse pensioenstelsel en de verwachte gevolgen van toekomstige pensioenhervormingen
- Het onderzoek is uitgevoerd in april 2017, direct na de verkiezingen

Opvattingen over het huidige pensioenstelsel

Minder dan de helft gelooft dat het huidige stelsel betaalbaar, transparant of evenwichtig is

Belangrijke verschillen per regeling

In hoeverre bent u het eens met onderstaande stellingen omtrent het huidige pensioenstelsel?

	DB/CDC regelingen	DC regelingen
Pensioenvoorziening is betaalbaar	28%	78%
Pensioenvoorziening is voldoende transparant	38%	50%
Pensioenvoorziening balanceert risico's eerlijk tussen generaties	38%	44%

% enigzins en volledig mee eens

Bron: The Future of Pensions Survey, April 2017

Het huidige stelsel wordt gezien als gunstig voor oudere werknemers Maar ook voor werknemers met een hoog inkomen

In hoeverre bent u het eens dat het huidige pensioenstelsel gunstig is voor verschillende groepen werknemers?

	DB/CDC regelingen	DC regelingen
79% Vindt dat het huidige stelsel gunstig is voor oudere werknemers	84%	67%
28% gunstig voor jonge werknemers	22%	44%
28% gunstig voor lage inkomens	26%	33%
53% gunstig voor hoge inkomens	54%	50%

Bron: The Future of Pensions Survey, April 2017

% enigzins en volledig mee eens

Hervorming van het pensioenstelsel en de toekomst van pensioensparen

De hervorming zal de eerlijkheid van het stelsel verbeteren voor verschillende generaties

En zal het einde van de traditionele collectieve pensioenregelingen betekenen

57% van de werkgevers denkt dat...

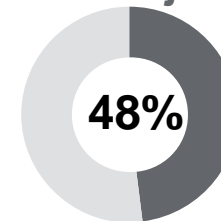
...de hervormingen het pensioenstelsel meer intergenerationale eerlijkheid zullen brengen

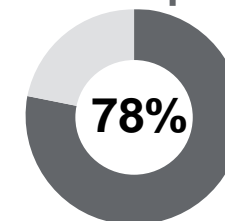
...de hervormingen de duurzaamheid van het pensioenstelsel in Nederland op lange termijn zullen verbeteren

56%

van de werkgevers denkt dat de hervormingen het einde van de traditionele collectieve pensioenregelingen zullen betekenen, ze zullen worden vervangen door **persoonlijke pensioenkapitalen**

DB/CDC regelingen

DC regelingen

Werkgevers zijn van mening dat de afschaffing van de doorsneesystematiek leidt tot een systeem dat eerlijker is voor verschillende generaties

DB & CDC regelingen – overgang naar leeftijdsafhankelijke opbouwpercentages

48%

De hervorming zal de eerlijkheid van het pensioenstelsel verbeteren

56%

34%

De hervorming zal de opvattingen van werknemers over het pensioenstelsel verbeteren

39%

20%

Oudere werknemers zullen aantrekkelijker worden voor werkgevers

72%

24%

Lonen zouden moeten worden verhoogd om oudere werknemers te compenseren voor hun minder gunstige pensioenvoorziening

17%

DC regelingen - overgang naar leeftijd onafhankelijke premiebijdrages

Bron: The Future of Pensions Survey, April 2017

% enigzins en volledig mee eens

Werknemers zullen veel meer betrokken zijn bij hun pensioen

Maar perspectieven zullen verslechteren als lagere vrijgevigheid duidelijk wordt

Wat voor invloed zouden dergelijke hervormingen hebben op werknemers?

54% Denkt dat werknemers veel meer betrokken zijn bij hun pensioenvoorziening

37% Denkt dat werknemers een positievere kijk zullen hebben op hun pensioenregeling

61% Denkt dat werknemers zelf aanzienlijk meer zullen moeten sparen voor hun pensioen

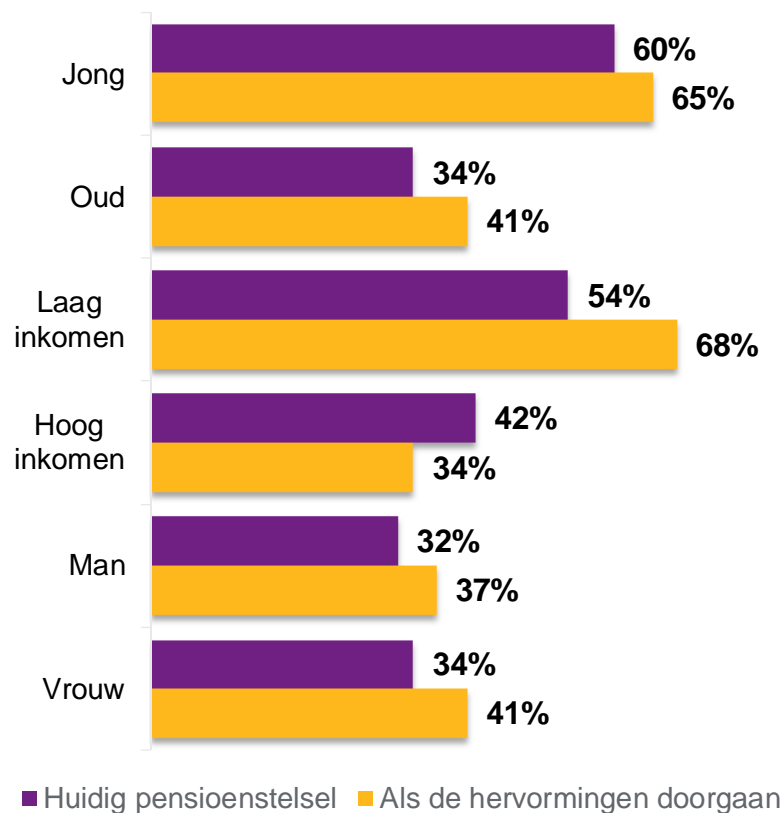
49% Denkt dat werknemers hun pensionering zullen bereiken met aanzienlijk lagere pensioenuitkeringen

49% Zou erg bezorgd zijn als pensioenvoorzieningen zouden worden besteed aan de aankoop van een huis of gezondheidszorg

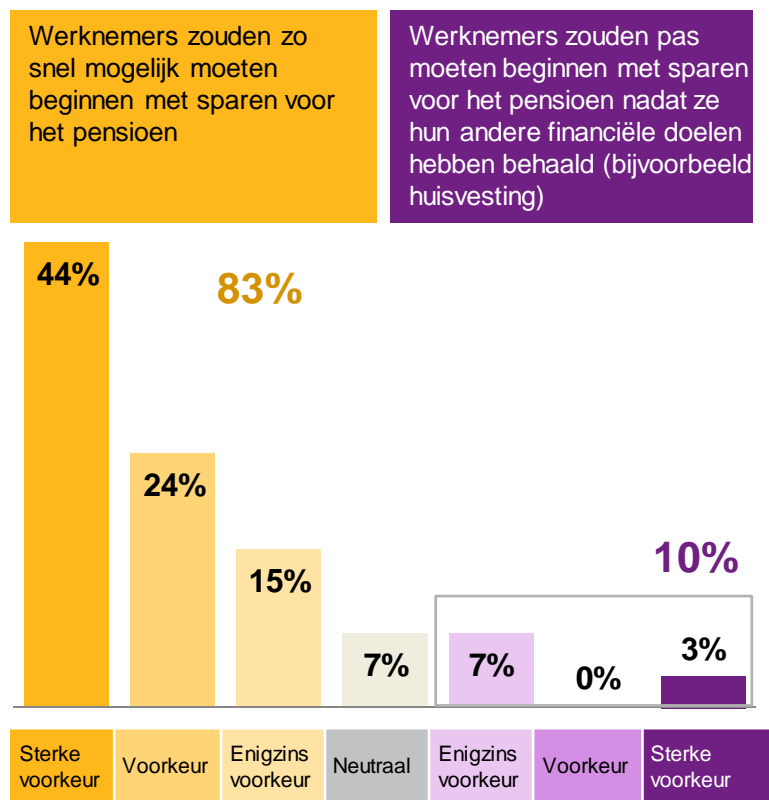
Werkgevers zijn bezorgd over pensioensparen werknemers

Zij verwachten dat werknemers minder zullen sparen als de hervormingen doorgaan

Percentage “Veel te weinig” en “Te weinig” sparen per groep of individu

Pensioen opties

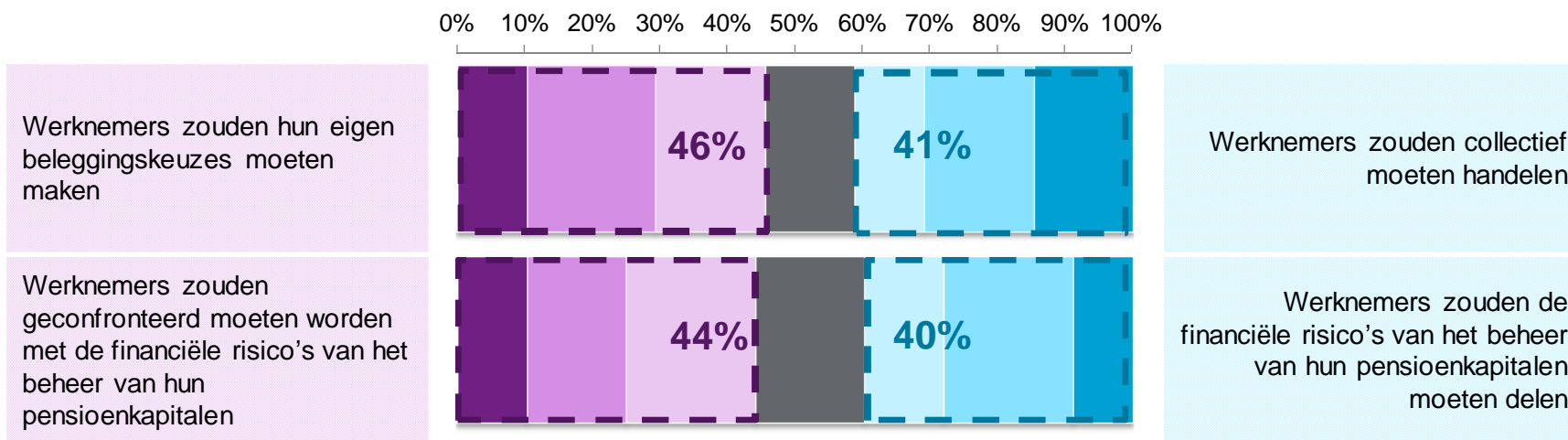

Bron: The Future of Pensions Survey, April 2017

Gemengde standpunten over individuele versus collectieve plannen

Individueel

 Collectief

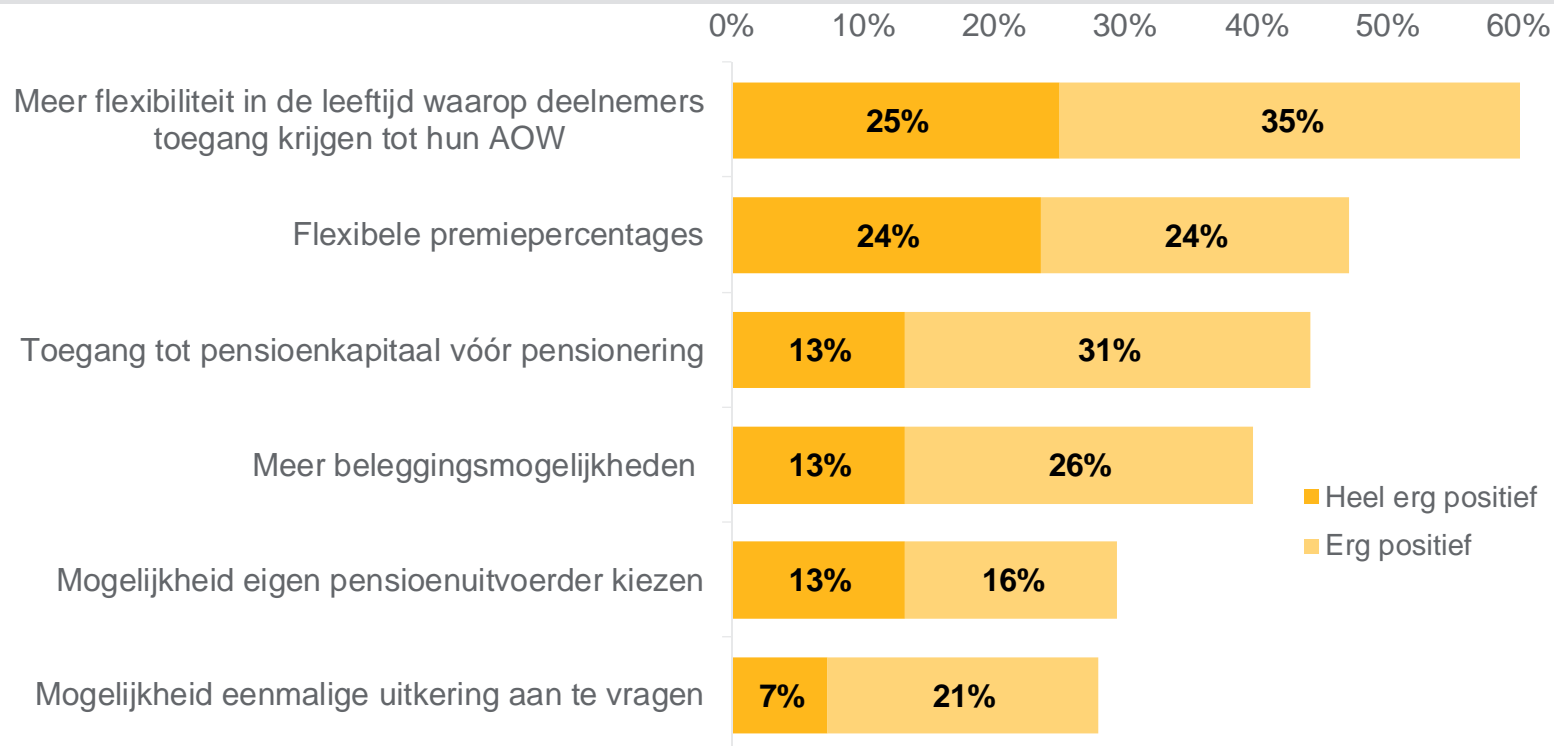
Bron: The Future of Pensions Survey, April 2017

Flexibiliteit en pensioen keuzes

Meer keuzemogelijkheden zou een positief effect hebben op werknemers

Maar er is weinig belangstelling voor flexibiliteit en keuzevrijheid bij pensionering

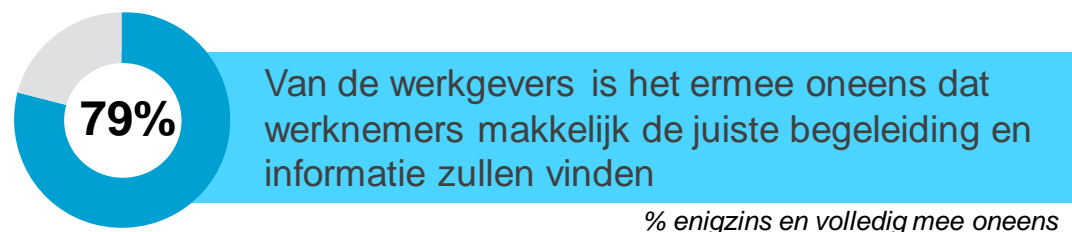
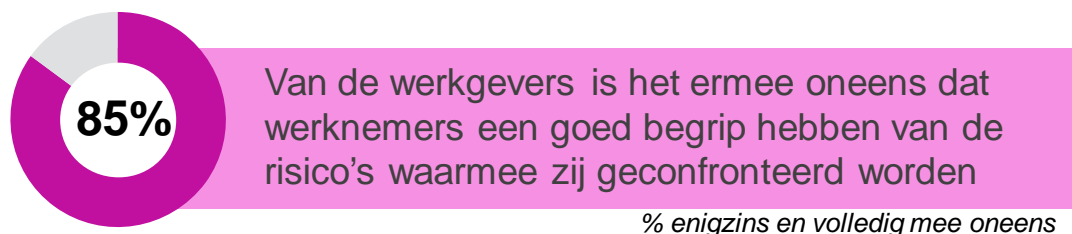
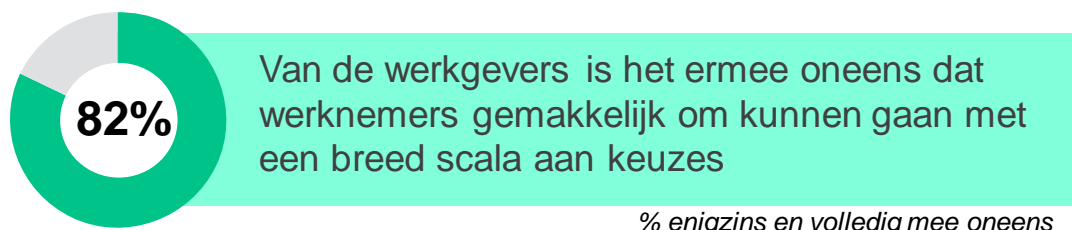
Hoe positief denkt u dat de volgende veranderingen of mogelijke veranderingen zullen zijn voor werknemers binnen uw organisatie?

Bron: The Future of Pensions Survey, April 2017

Werkgevers denken dat het niet eenvoudig is voor werknemers om om te gaan met meer keuze en flexibiliteit vanaf pensionering

Stilstaand bij de introductie van een ruimere keuze en flexibiliteit vanaf pensionering (zowel de keuze uit verschillende soorten uitkeringen als de mogelijkheid tot het aanvragen van een eenmalige uitkering in plaats van een jaarlijkse uitkering), in hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen?

75%
Van de werkgevers denkt dat het keuzeaanbod voor werknemers beperkt moet worden, omdat zij niet in staat zijn de beste keuze te maken

% enigzins en volledig mee eens

Bron: The Future of Pensions Survey, April 2017

Minder dan een derde denkt dat een flexibele AOW ertoe leidt dat werknemers langer doorwerken

Slechts 16% zou een verhoogd aantal werknemers verwelkomen die doorwerken na pensioenleeftijd

In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen over wat er waarschijnlijk zou gebeuren als de overheid een flexibele AOW-leeftijd invoert?

29%

Dit zal ervoor zorgen dat veel werknemers blijven werken na de officiële pensioenleeftijd

28%

Dit zal veel werknemers aanmoedigen om te blijven werken terwijl ze hun AOW al uitgekeerd krijgen

16%

Ons bedrijf zou blij zijn als werknemers langer door zouden blijven werken

51%

Dit zal eerlijker zijn voor mensen van verschillende sociaal-economische groepen

43%

Dit zal ervoor zorgen dat veel werknemers eerder met pensioen gaan

De rol van de werkgever

Werkgevers zien een verantwoordelijkheid om te helpen bij pensioenkeuzes

Een minderheid ziet een taak voor de werkgever in het bieden van bredere financiële planning

63%

Werkgevers hebben de verantwoordelijkheid om werknemers te helpen bij de keuze voor de optie die het best bij hun behoeftes past

59%

Werkgevers hebben de verantwoordelijkheid om werknemers actief te helpen met de opties welke geboden worden bij pensionering

52%

Werkgevers hebben de verantwoordelijkheid om werknemers actief te helpen bij het beheren van hun pensioenpremies

31%

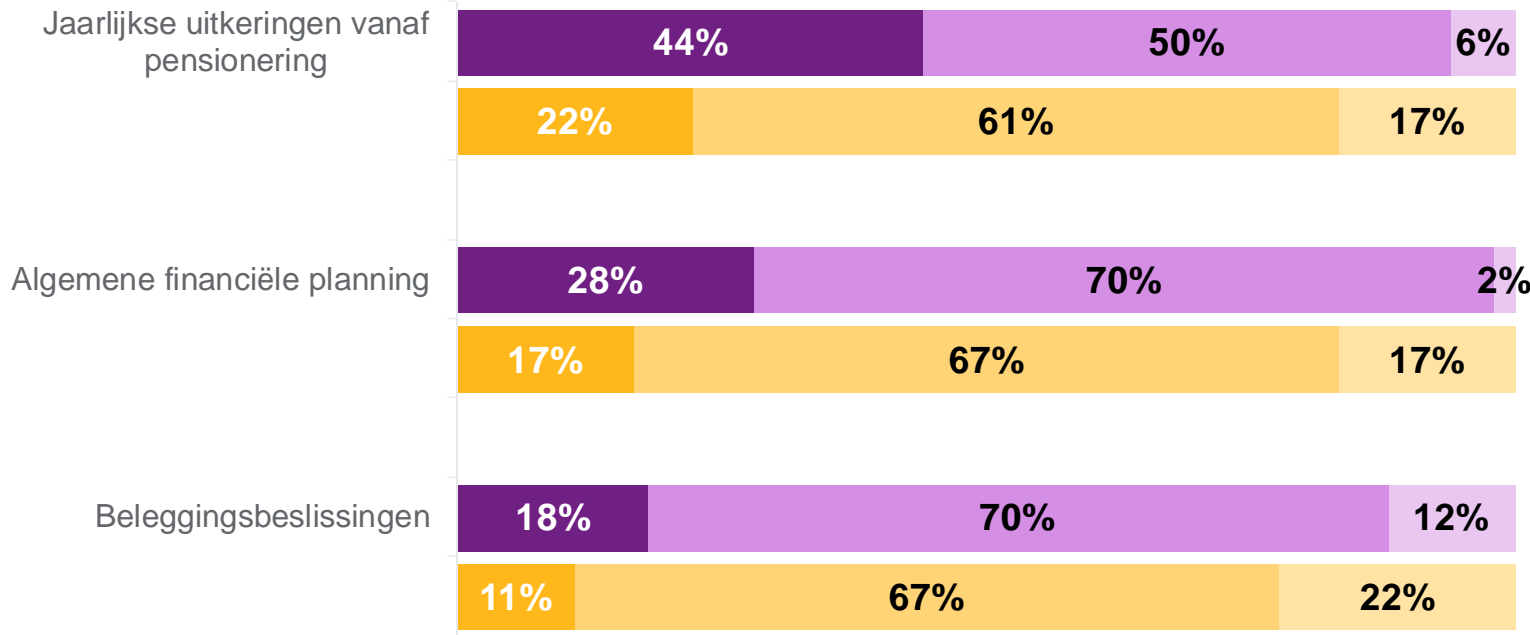
Werkgevers hebben de verplichting richting hun werknemers om financiële planning aan te bieden

% enigzins en volledig mee eens

Bron: The Future of Pensions Survey, April 2017

Het ondersteunen van pensioenbeslissingen lijkt steeds belangrijker voor werkgevers

Hoeveel meer of minder steun zal uw organisatie in de toekomst bieden aan de werknemers wat betreft de volgende punten?

DB/CDC regelingen ■ Meer / Veel meer ■ Ongeveer even veel ■ Minder / Veel minder
 DC regelingen ■ Meer / Veel meer ■ Ongeveer even veel ■ Minder / Veel minder

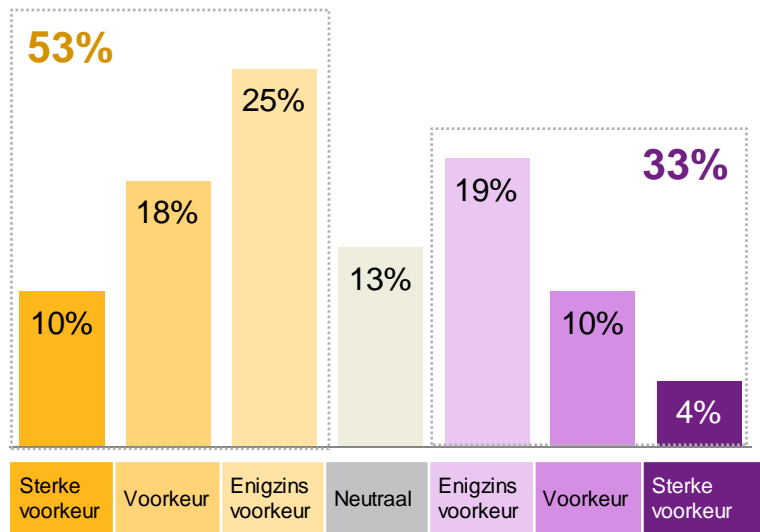
Bron: The Future of Pensions Survey, April 2017

Maar in plaats van werknemers te informeren over het brede scala van pensioneringsmogelijkheden vindt bijna de helft dat werkgevers een voorselectie moeten maken van een beperkter aantal mogelijkheden
 Werkgevers zijn meestal voorstander van financiële hulpverlening

Financieel welzijn

Werkgevers hebben de verplichting richting hun werknemers om financiële planning aan te bieden

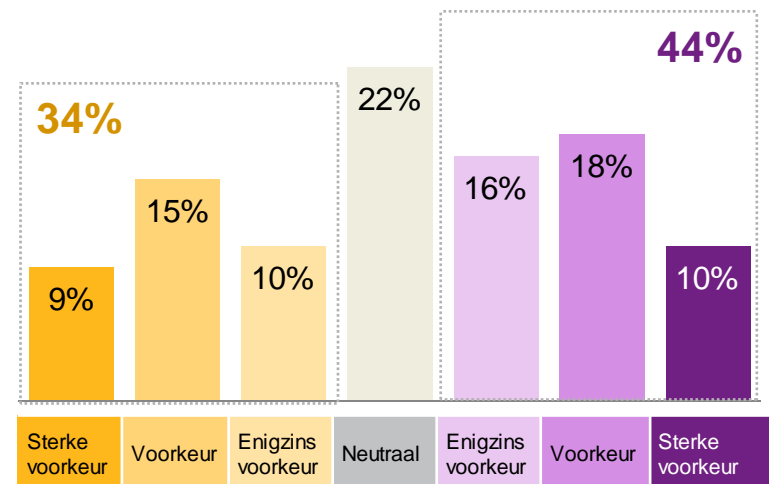
Het is niet de rol van de werkgever financiële planning te bieden (werknemers zijn zelf verantwoordelijk)

Pensioen keuzes

Werkgevers zouden werknemers moeten informeren over het brede scala van pensioneringsmogelijkheden (bijvoorbeeld wanneer een jaarlijkse uitkering aan te kopen)

Werkgevers zouden een voorselectie moeten maken van een beperkter aantal pensioneringsmogelijkheden

Bron: The Future of Pensions Survey, April 2017